

LECTIO XXVIII: ΣΤΑ ΙΧΝΗ ΕΝΟΣ ΔΡΑΠΕΤΗ ΔΟΥΛΟΥ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Aesopi nostri Licinus servus tibi notus Roma Athenas fugit. Is Athenis apud Patronem Epicureum paucos menses pro libero fuit, inde in Asiam abiit. Postea Plato quidam Sardianus, cum eum fugitivum esse ex Aesopi litteris cognovisset, hominem comprehendit et in custodiam Ephesi tradidit. Tu hominem investiga, quaeso, summaque diligentia vel Romam mitte vel Epheso rediens tecum deduc. Noli spectare quanti homo sit. Parvi enim preti est, qui tam nihili est. Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolore Aesopus est adfectus, ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ XXVIII

Ο Λίκινος, ο δούλος του Αισώπου μας, γνωστός σε εσένα, δραπέτευσε/ έφυγε από τη Ρώμη στην Αθήνα. Αυτός έζησε στην Αθήνα, κοντά στον Πάτρωνα τον Επικούρειο, λίγους μήνες ως ελεύθερος, από εκεί έφυγε στην Ασία. Αργότερα κάποιος Πλάτωνας από τις Σάρδεις, όταν κατάλαβε από την επιστολή του Αισώπου ότι αυτός ήταν δραπέτης, συνέλαβε τον άνθρωπο και τον παρέδωσε στη φυλακή στην Έφεσο. Εσύ, παρακαλώ, αναζήτησε τα ίχνη του ανθρώπου και με την πιο μεγάλη φροντίδα είτε στείλε αυτόν στη Ρώμη είτε φερ' τον μαζί σου καθώς επιστρέφεις από την Έφεσο. Να μην σε απασχολήσει πόσο κοστίζει ο άνθρωπος. Γιατί είναι μικρής αξίας, όποιος είναι τόσο τιποτένιος (τέτοιος μασκαράς). Αλλά, εξαιτίας της ελεεινής πράξης και του θράσους του δούλου, ο Αίσωπος τόσο πολύ οργίστηκε, ώστε τίποτε δεν θα μπορούσε να είναι πιο ευχάριστο σε αυτόν από την επανάκτηση του δραπέτη.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ XXVIII

nostri: κτητική αντωνυμία

tibi: ποιητικό αίτιο σε απλή δοτική λόγω εξάρτησης από μετοχή παθητικής διάθεσης (notus).

summa:

Θ.Β.: suprema

Σ.Β.: superiore

Υ.Β.: suprema/ summa

tecum: cum te: cum + αφαιρετική ενικού της προσωπικής αντωνυμίας β' προσώπου tu [η πρόθεση ακολουθεί πάντοτε μετά την προσωπική αντωνυμία]

noli spectare = απαγόρευση. Άλλος τρόπος έκφρασης: ne spectaveris

parvi: το επίθετο parvus, -a, -um σχηματίζει επίρρημα non multum/ paulum

qui tam nihili est: αναφορική προσδιοριστική πρόταση, προσδιορίζει το εννοούμενο υποκείμενο της κύριας πρότασης *is*.

(Η πρόταση κατά μία άλλη εκδοχή μπορεί να θεωρηθεί και αναφορική υποθετική)

nihili: *nihilum-i*: ουσιαστικό Β΄ κλίσης

dolore: αφαιρετική οργανική του μέσου στο *adfectus est*

nihil: αόριστη αντωνυμία: *nihil, nullius rei, nulli rei, nihil(nil), -, nulla re*

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

Aesopi: γενική ενικού του ουσιαστικού **Aesopus -i**, β' κλίση, αρσενικό = ο Αίσωπος → (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

nostri: γενική ενικού αρσενικού γένους της κτητικής αντωνυμίας α' προσώπου, για πολλούς κτήτορες **noster, nostra, nostrum** = ο δικός, -ή, -ό μας.

Licinus: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού **Licinus -i**, β' κλίση, αρσενικό = ο Λίκινος → (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

servus: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού **servus -i**, β' κλίση, αρσενικό = ο δούλος.

tibi: δοτική ενικού της προσωπικής αντωνυμίας β' προσώπου **tu** = εσύ.

notus: ονομαστική ενικού αρσενικού γένους της μετοχής παθητικού παρακειμένου του ρήματος **nosco, novi, notum, noscere** 3 = γνωρίζω.

Roma: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού **Roma -ae**, α' κλίση, θηλυκό = η Ρώμη → (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

Athenas: αιτιατική πληθυντικού του ουσιαστικού **Athenae -arum**, α' κλίση, θηλυκό = η Αθήνα (συναντάται μόνο στον πληθυντικό εκ μεταγραφής από την αρχαία ελληνική αί Ἀθῆναι).

fugit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος **fugio, fugi, fugitum, fugere** 3* = φεύγω → ανήκει στα 15 ρήματα σε -io που κλίνονται σαν το capio.

Is: ονομαστική ενικού αρσενικού γένους της οριστικής - επαναληπτικής αντωνυμίας **is, ea, id** = αυτός, -ή, -ό.

Athenis: αφαιρετική πληθυντικού του ουσιαστικού **Athenae -arum**, α' κλίση θηλυκό = η Αθήνα (συναντάται μόνο στον πληθυντικό εκ μεταγραφής από την αρχαία ελληνική, αί Ἀθῆναι).

apud: πρόθεση + αιτιατική = σε.

Patronem: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού **Patro -onis**, γ' κλίση, αρσενικό = ο Πάτρωνας → (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό). → δανείζεται κάποιες πτώσεις από την αρχαία ελληνική:

Patro(n)

Patronis

Patroni

Patronem - Patrona

Patro(n)

Patrone

Epicureum: αιτιατική ενικού αρσενικού γένους του επιθέτου **Epicureus**, -a, -um, β' κλίση = ο επικούρειος → δεν σχηματίζει παραθετικά.

paucos: αιτιατική πληθυντικού αρσενικού γένους του επιθέτου **paucus**, -a, -um, β' κλίση = λίγος, -η, -ο → (Παραθετικά: **paucior**, -ior, -ius, **paucissimus**, -a, -um).

menses: αιτιατική πληθυντικού του ουσιαστικού **mensis** -is, γ' κλίση, αρσενικό = ο μήνας.

pro: πρόθεση + αφαιρετική = σαν, ως.

libero: αφαιρετική ενικού αρσενικού γένους του επιθέτου **liber**, **libera**, **liberum**, β' κλίση = ελεύθερος, -η, -ο → (Παραθετικά: **liberior**, -ior, -ius, **liberrimus**, -a, -um).

fuit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου του ρήματος **sum**, **fui**, -, **esse** = είμαι.

inde: τοπικό επίρρημα = από εκεί.

in: πρόθεση + αιτιατική = σε.

Asiam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού **Asia** -ae, α' κλίση, θηλυκό → (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

abiit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου του ρήματος **abeo**, **abi(v)i**, **abutum**, **abire** = φεύγω.

postea: επίρρημα χρονικό = αργότερα.

Plato: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού **Plato-onis**, γ' κλίση, αρσενικό = ο Πλάτωνας → (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό). → δανείζεται κάποιες πτώσεις από την αρχαία ελληνική:

Plato(n)

Platonis

Platoni

Platonem - Platona

Plato(n)

Platone

quidam: ονομαστική ενικού αρσενικού γένους της αόριστης - επιθετικής αντωνυμίας **quidam**, **quaedam**, **quoddam** = κάποιος, -α, -ο.

Sardianus: ονομαστική ενικού αρσενικού γένους του επιθέτου **Sardianus**, -a, -um, β' κλίση = ο Σαρδιανός → (δεν σχηματίζει παραθετικά).

cum: σύνδεσμος χρονικός (εδώ ιστορικός-διηγηματικός) = όταν.

eum: αιτιατική ενικού αρσενικού γένους της οριστικής - επαναληπτικής αντωνυμίας **is**, **ea**, **id** = αυτός, -ή, -ό.

fugitivum: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού **fugitivus** -i, β' κλίση, αρσενικό = ο δραπέτης.

esse: απαρέμφατο ενεστώτα του ρήματος **sum, fui, -, esse** = είμαι.

ex: πρόθεση + αφαιρετική = από.

litteris: αφαιρετική πληθυντικού του ουσιαστικού **litterae -arum**, α' κλίση, θηλυκό = τα γράμματα, οι επιστολές (στον ενικό = το γράμμα της αλφαβήτου).

Aesopi: γενική ενικού του ουσιαστικού **Aesopus -i**, β' κλίση, αρσενικό = ο Αίσωπος → (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

cognovisset: γ' ενικό υποτακτικής υπερσυντελικού ενεργητικής φωνής του ρήματος **cognosco, cognovi, cognitum, cognoscere** 3 = μαθαίνω.

hominem: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού **homo -inis**, γ' κλίση, αρσενικό και θηλυκό = ο άνθρωπος.

comprehendit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος **comprehendo, comprehendi, comprehensum, comprehendere** 3 = συλλαμβάνω.

et: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

in: πρόθεση + αιτιατική = σε.

custodiam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού **custodia -ae**, α' κλίση, θηλυκό = φυλακή.

Ephesi: γενική ενικού του ουσιαστικού **Ephesus -i**, β' κλίση, θηλυκό = η Έφεσος → (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

tradidit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος **trado, tradidi, traditum, tradere** 3 = παραδίδω.

tu: ονομαστική ενικού της προσωπικής αντωνυμίας, β' προσώπου **tu** = εσύ.

hominem: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού **homo -inis**, γ' κλίση, αρσενικό και θηλυκό = ο άνθρωπος.

investiga: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος **investigo, investigavi, investigatum, investigare** 1 = αναζητώ τα ίχνη.

quaeso: α' ενικό οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ελλειπτικού ρήματος **quaeso, -, -, quaesere** 3 = παρακαλώ.

summa: αφαιρετική ενικού θηλυκού γένους υπερθετικού βαθμού του επιθέτου **superus, -a, -um**, β' κλίση = ανώτερος, -η, -ο → (Παραθετικά: **superior, -ior, -ius, supremus, -a, -um / summus, -a, -um**).

-que: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και → (χρησιμοποιείται ως εγκλιτική λέξη).

diligentia: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού **diligentia -ae**, α' κλίση, θηλυκό = φροντίδα.

vel: διαζευκτικός σύνδεσμος = είτε.

Romam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού **Roma -ae**, α' κλίση, θηλυκό = η Ρώμη → (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

mitte: Β' ενικό προστακτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος **mitto, misi, missum, mittere 3** = στέλνω.

vel: διαζευκτικός σύνδεσμος = είτε.

Epheso: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού **Ephesus -i**, Β' κλίση, θηλυκό = η Έφεσος
→ (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

rediens: ονομαστική ενικού αρσενικού γένους της μετοχής ενεστώτα του ρήματος: **redeo, redii, reditum, redire** = γυρίζω, επιστρέφω.

te: αφαιρετική ενικού της προσωπικής αντωνυμίας, Β' προσώπου **tu** = εσύ.

cum: πρόθεση + αφαιρετική = μαζί με.

deduc: Β' ενικό προστακτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής (εξαίρεση) του ρήματος **deduco, deduxi, deductum, deducere 3** = οδηγώ, φέρνω.

Noli: Β' ενικό προστακτικής ενεστώτα του ρήματος **nolo, nolui, -, nolle** = δεν θέλω, αρνούμαι.

spectare: απαρέμφατο ενεστώτα του ρήματος **specto, spectavi, spectatum, spectare 1** = κοιτάζω.

Noli spectare: είναι έκφραση απαγόρευσης = μη σε απασχολήσει.

quanti: γενική ενικού ουδετέρου γένους της ερωτηματικής αντωνυμίας **quantus, -a,**

-um = πόσος, -η, -ο.

homo: ονομαστική ενικού, αρσενικό (ή θηλυκό, εδώ είναι αρσενικό), γ' κλίση, του ουσιαστικού **homo -inis** = άνθρωπος.

sit: γ' ενικό υποτακτικής ενεστώτα του ρήματος **sum, fui, -, esse** = είμαι.

parvi: γενική ενικού ουδετέρου γένους του επιθέτου **parvus, -a, -um**, Β' κλίση = μικρός, -ή, -ό → (Παραθετικά: **minor, -or,**

-us, minimus, -a, -um).

enim: αιτιολογικός σύνδεσμος = γιατί.

preti: γενική ενικού του ουσιαστικού **pretium -ii (i)**, Β' κλίση, ουδέτερο = αξία.

est: γ' ενικό οριστικής ενεστώτα του ρήματος **sum, fui, -, esse** = είμαι.

qui: ονομαστική ενικού αρσενικού γένους της αναφορικής αντωνυμίας **qui, quae, quod** = ο οποίος, -α, -ο.

tam: επίρρημα = τόσο.

nihili: γενική ενικού του ουσιαστικού **nihilum -i**, Β' κλίση, ουδέτερο = τίποτε.

est: γ' ενικό οριστικής ενεστώτα του ρήματος **sum, fui, -, esse** = είμαι.

sed: αντιθετικός σύνδεσμος = αλλά.

propter: πρόθεση + αιτιατική = εξαιτίας.

servi: γενική ενικού του ουσιαστικού **servus -i**, β' κλίση, αρσενικό = ο δούλος.

scelus: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού **scelus -eris**, γ' κλίση, ουδέτερο = έγκλημα, ελεεινή πράξη.

et: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

audaciam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού **audacia -ae**, α' κλίση, θηλυκό = το θράσος → ετερόσημο. Στον πληθυντικό **audaciae -arum** = τολμηρές πράξεις.

tanto: αφαιρετική ενικού αρσενικού γένους της δεικτικής αντωνυμίας **tantus, -a, -um** = τόσο, -η, -ο.

dolore: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού **dolor -oris**, γ' κλίση, αρσενικό = πόνος, [εδώ] οργή.

Aesopus: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού **Aesopus -i**, β' κλίση, αρσενικό = ο Αίσωπος → (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

est adfectus: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου παθητικής φωνής του ρήματος **adfacio** (και **afficio**), **adfecit, adfectum, adficere 3*** = περιβάλλω → (ανήκει στα 15 ρήματα σε -ιο που κλίνονται σαν το **capio**).

ut: συμπερασματικός σύνδεσμος = ώστε.

nil: ονομαστική ενικού ουδετέρου γένους της αόριστης ουσιαστικής αντωνυμίας **nemo, nemo, nihil** (ή **nil**) = κανείς, τίποτε.

ei: δοτική ενικού αρσενικού γένους της οριστικής - επαναληπτικής αντωνυμίας **is, ea, id** = αυτός, -ή, -ό.

gratius: ονομαστική ενικού ουδετέρου γένους συγκριτικού βαθμού του επιθέτου **gratus, -a, -um**, β' κλίση = ευχάριστος, -η, -ο → (Παραθετικά: **gratior, -ior, -ius, gratissimus, -a, -um**).

possit: γ' ενικό υποτακτικής ενεστώτα του ρήματος **possum, potui, - ,posse**.

esse: απαρέμφατο ενεστώτα του ρήματος **sum, fui, -, esse** = είμαι.

quam: επίρρημα που εισάγει β' όρο σύγκρισης = παρά.

recuperatio: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού **recuperatio -onis**, γ' κλίση, θηλυκό = η επανάκτηση.

fugitivi: γενική ενικού του ουσιαστικού **fugitivus -i**, β' κλίση, αρσενικό = ο δραπετής.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Α΄ κλίση

Roma -ae: θηλυκό (δεν έχει πληθυντικό)
Athenae -arum: θηλυκό (δεν έχει ενικό)
Asia -ae: θηλυκό (δεν έχει πληθυντικό)
littera -ae: θηλυκό (στον ενικό = γράμμα του αλφαβήτου, στον πληθυντικό = επιστολή)
custodia -ae: θηλυκό
diligentia -ae: θηλυκό
audacia -ae: θηλυκό → ετερόσημο (audacia -ae = θράσος, audaciae -arum = τολμηρές πράξεις)

Β΄ κλίση

Aesopus -i: αρσενικό (δεν έχει πληθυντικό)
Licinus -i: αρσενικό (δεν έχει πληθυντικό)
servus -i: αρσενικό
fugitivus -i: αρσενικό
Ephesus -i: θηλυκό (δεν έχει πληθυντικό)
pretium - ii(i): ουδέτερο
nihilum -i: ουδέτερο

Γ΄ κλίση

Patro -onis: αρσενικό (δεν έχει πληθυντικό)
mensis -is: αρσενικό
Plato -onis: αρσενικό (δεν έχει πληθυντικό)
homo -inis: αρσενικό & θηλυκό
scelus -eris: ουδέτερο
dolor -oris: αρσενικό
recuperatio -onis: θηλυκό

ΕΠΙΘΕΤΑ

Β' κλίση

paucus, -a, -um (Συγκριτικός: paucior, paucior, paucius, Υπερθετικός: paucissimus, -a, -um)
Epicureus, -a, -um, δεν έχει παραθετικά
liber, -a, -um (Συγκριτικός: liberior, liberior, liberius, Υπερθετικός: liberrimus, -a, -um)
Sardianus, -a, -um, δεν έχει παραθετικά
superus, -a, -um (Συγκριτικός: superior, superior, superius, Υπερθετικός: supremus, -a, -um & summus, -a, -um)
parvus, -a, -um (Συγκριτικός: minor, -or, -us, Υπερθετικός: minimus, -a, -um)
gratus, -a, -um (Συγκριτικός: gratior, gratior, gratius, Υπερθετικός: gratissimus, -a, -um)

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

noster, nostra, nostrum (κτητική)
tu (προσωπική)
is, ea, id (οριστική - επαναληπτική)
quidam, quaedam, quoddam (αόριστη επιθετική)
quantus, -a, -um (ερωτηματική)
qui, quae, quod (αναφορική)
tantus, -a, -um (δεικτική)
nihil (αόριστη ουσιαστική)

ΡΗΜΑΤΑ

1η Συζυγία

investigo, investigavi, investigatum, investigāre
specto, spectavi, spectatum, spectāre

3η Συζυγία

nosco, novi, notum, noscēre
fugio, fugi, fugitum, fugēre
cognosco, cognovi, cognitum, cognoscēre
comprehendo, comprehendi, comprehensum, comprehendēre
trado, tradidi, traditum, tradēre
quaeso, ----, ----, quaesēre (ελλειπτικό)
mitto, misi, missum, mittēre
deduco, deduxi, deductum, deducēre (β' ενικό προστακτικής ενεστώτα: deduc)
adficio (και afficio), adfeci, adfectum, adficēre

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

abeo, abivi (abii), abitum, abīre
redeo, redii, reditum, redīre
sum, fui, -, esse
possum, potui, -, posse
nolo, nolui, -, nolle

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

inde
postea
quam
tam

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

apud + αιτιατική
pro + αφαιρετική
in + αιτιατική
ex + αφαιρετική
cum + αφαιρετική
propter + αιτιατική

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

cum (αιτιολογικός)
et (συμπλεκτικός)
-que (συμπλεκτικός)
vel (διαζευκτικός)
enim (αιτιολογικός)
sed (αντιθετικός)
ut (συμπερασματικός)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Aesopi nostri Licinus servus tibi notus Roma Athenas fugit: Κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

fugit: ρήμα

Licinus: υποκείμενο ρήματος

servus: παράθεση στο Licinus

Aesopi: γενική κτητική στο servus

nostri: επιθετικός προσδιορισμός στο Aesopi

notus: επιθετική μετοχή, παράθεση στο Licinus (Ανάλυση μετοχής: qui tibi notus est)

tibi: δοτική προσωπική του ποιητικού αιτίου, σε απλή δοτική λόγω εξάρτησης από μετοχή παθητικής διάθεσης (notus).

Roma: απρόθετη αφαιρετική απομάκρυνσης από τόπο στο fugit (ως όνομα πόλης)

Athenas: απρόθετη αιτιατική κίνησης σε τόπο στο fugit(ως όνομα πόλης)

Is Athenis apud Patronem Epicureum paucos menses pro libero fuit: Κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

fuit: ρήμα

is: υποκείμενο ρήματος

pro libero: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει τον τρόπο ή την παραβολή, σε θέση κατηγορουμένου στο is

apud Patronem: εμπρόθετος προσδιορισμός στάσης σε τόπο (πλησίον) στο fuit

Epicureum: παράθεση στο Patronem

Athenis: απρόθετη αφαιρετική στάσης σε τόπο στο fuit(ως όνομα πόλης)

menses: αιτιατική του χρόνου στο fuit

paucos: επιθετικός προσδιορισμός στο menses

inde in Asiam abiit: Κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

abiit: ρήμα

(is): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος

in Asiam: εμπρόθετος προσδιορισμός κίνησης σε τόπο στο abiit

inde: επιρρηματικός προσδιορισμός της κίνησης από τόπο στο abiit

Postea Plato quidam Sardinianus [...] hominem comprehendit: Κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

comprehendit: ρήμα

Plato: υποκείμενο ρήματος

quidam: επιθετικός προσδιορισμός στο Plato

Sardinianus: παράθεση στο Plato

hominem: αντικείμενο ρήματος

postea: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο comprehendit

et in custodiam Ephesi tradidit: Κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός, συνδέεται με την προηγούμενη κύρια συμπλεκτικά -παρατακτικά με τον συμπλεκτικό σύνδεσμο et.

tradidit: ρήμα

(Plato): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος

in custodiam: εμπρόθετος προσδιορισμός κίνησης σε τόπο (ή σκοπού) στο tradidit

Ephesi: απρόθετη γενική της στάσης σε τόπο στο tradidit(ως όνομα πόλης)

cum eum fugitivum esse ex Aesopi litteris cognovisset : δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση· λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κυρίας πρότασης comprehendit. Εισάγεται με τον ιστορικό/ διηγηματικό σύνδεσμο cum (φανερώνει τη βαθύτερη σχέση δευτερεύουσας και κύριας· δημιουργεί μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους· είναι φανερός εδώ ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου της υποτακτικής). Εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντελικού (cognovisset), γιατί εξαρτάται από το ρήμα της κύριας (comprehendit) που είναι ιστορικός χρόνος και εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

cognovisset: ρήμα

(Plato): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος

esse: αντικείμενο του ρήματος και ειδικό απαρέμφατο

eum: υποκείμενο του esse (ετεροπροσωπία)

fugitivum: κατηγορούμενο στο eum

ex litteris: εμπρόθετος προσδιορισμός της προέλευσης στο cognovisset

Aesopi: γενική κτητική (ή του δημιουργού) στο litteris

Tu hominem investiga,: Κύρια πρόταση επιθυμίας, εκφέρεται με προστακτική ενεστώτα και εκφράζει προσταγή/προτροπή.

investiga: ρήμα
tu: υποκείμενο ρήματος
hominem: αντικείμενο ρήματος

quaeso,: Κύρια πρόταση κρίσεως, παρενθετική, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

quaeso: ρήμα
(ego): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος

summaque diligentia vel Romam mitte: Κύρια πρόταση επιθυμίας, εκφέρεται με προστακτική και δηλώνει προσταγή/προτροπή, συνδέεται συμπλεκτικά παρατακτικά με την προηγούμενη κύρια επιθυμίας(P:investiga) με τον συμπλεκτικό σύνδεσμο -que (summaque).

mitte: ρήμα
(tu): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος
diligentia: αφαιρετική οργανική του τρόπου στο mitte
summa: επιθετικός προσδιορισμός στο diligentia
Romam: απρόθετη αιτιατική κίνησης σε τόπο στο mitte(ως όνομα πόλης)

vel Epheso rediens tecum deduc: Κύρια πρόταση επιθυμίας, εκφέρεται με προστακτική και δηλώνει προσταγή/προτροπή, συνδέεται διαζευκτικά παρατακτικά με την προηγούμενη κύρια πρόταση επιθυμίας (mitte) με τον διαζευκτικό σύνδεσμο vel [vel mitte...vel deduc].

deduc: ρήμα

(tu): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος

rediens: επιρρηματική χρονική μετοχή, συνημμένη στο υποκείμενο tu (Ανάλυση μετοχής: dum redis)

Epheso: απρόθετη αφαιρετική της απομάκρυνσης από τόπο στο rediens

tecum: εμπρόθετος προσδιορισμός της συνοδείας στο deduc

Noli spectare: Κύρια πρόταση επιθυμίας, εκφέρεται με προστακτική και δηλώνει την απαγόρευση.

Noli: ρήμα

(tu): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος

spectare: αντικείμενο ρήματος και τελικό απαρεμφάτου

(tu): εννοούμενο υποκείμενο απαρεμφάτου (ταυτοπροσωπία)

(Noli spectare: έκφραση απαγόρευσης, ισοδύναμη έκφραση: ne spectaveris)

quanti homo sit: δευτερεύουσα ουσιαστική πλάγια ερωτηματική πρόταση, μερικής αγνοίας, ως αντικείμενο στο spectare· εισάγεται με την ερωτηματική αντωνυμία quanti, εκφέρεται με υποτακτική, (sit), (όπως όλες οι πλάγιες ερωτηματικές, αφού θεωρείται ότι η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πρότασης)· συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα, γιατί εξαρτάται από αρκτικό χρόνο (spectare → noli) και εκφράζει το σύγχρονο στο παρόν.

sit: ρήμα

homo: υποκείμενο ρήματος

quanti: γενική της αξίας (αφηρημένη υλική αξία) στο sit

Parvi enim preti est: Κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

est: ρήμα

(is): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος

preti: γενική της(αφηρημένης υλικής) αξίας στο est

parvi: επιθετικός προσδιορισμός στο preti

qui tam nihili est: δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, προσδιοριστική στο εννοούμενο is· εκφέρεται με οριστική γιατί εκφράζει το πραγματικό· εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία qui, (Η πρόταση μπορεί επίσης να θεωρηθεί από κάποιους φιλόλογους ως αναφορική υποθετική).

est: ρήμα

qui: υποκείμενο ρήματος

nihili: γενική της αξίας (αφηρημένη ηθική αξία) στο est

tam: επιρρηματικός προσδιορισμός του ποσού που επιτείνει την έννοια του nihili

Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolore Aesopus est adfectus: Κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

est adfectus: ρήμα

Aesopus: υποκείμενο ρήματος

dolore: αφαιρετική οργανική του μέσου στο est adfectus

tanto: επιθετικός προσδιορισμός στο dolore

propter scelus et audaciam: εμπρόθετοι επιρρηματικοί προσδιορισμοί του εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο est adfectus

servi: γενική υποκειμενική στο scelus και στο audaciam

ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi: δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική πρόταση· εισάγεται με τον συμπερασματικό σύνδεσμο *ut* ο οποίος συνοδεύεται από την αντωνυμία *nihil* που έχει αρνητική σημασία, άρα η πρότασή μας είναι αρνητική. Εκφέρεται με υποτακτική (το συμπέρασμα στη λατινική θεωρείται υποκειμενική κατάσταση), συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα, γιατί εξαρτάται από το ρήμα *adfectus est* της κύριας, που είναι παρακείμενος με σημασία ενεστώτα και εκφράζει το σύγχρονο στο παρόν. Έχουμε ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων, γιατί το συμπέρασμα είναι ιδωμένο τη στιγμή της εμφάνισής του στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση).

possit: ρήμα

nihil: υποκείμενο ρήματος

esse: αντικείμενο ρήματος και τελικό απαρέμφατο

nihil: υποκείμενο απαρέμφατου (ταυτοπροσωπία), α' όρος σύγκρισης

gratius: κατηγορούμενο στο *nihil*

ei: δοτική αντικειμενική στο *gratius*

quam recuperatio: β' όρος σύγκρισης, εκφέρεται με *quam*+ομοιόπτωτα με τον α' όρο σύγκρισης

fugitivi: γενική αντικειμενική στο *recuperatio*

Ημερομηνία τροποποίησης: 02/11/2011